

مون‌ها و گوب‌ها با شرایط اضافی

اکبر رضایی^{۱*}، محمد رضا خانی‌کوشخیزی^۲ و اسفندیار اسلامی^۳

^۱ گروه ریاضی، دانشگاه پیام نور، صندوق پستی ۱۹۳۹۵-۴۶۹۷، تهران، ایران
^{۲،۳} گروه ریاضی محض، دانشکده ریاضی و کامپیوتر، دانشگاه شهید باهنر کرمان،
کرمان، ایران

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۳/۰۶/۲۱

تاریخ دریافت: ۱۴۰۳/۰۴/۰۳

نوع مقاله: علمی-پژوهشی

چکیده. در این مقاله به منظور شناخت بیشتر ساختارهای جبری سعی شده است با اضافه نمودن شرایطی به گروه‌وارها، RM - جبرها، مون‌ها (پیچشی) و گوب‌ها برخی خواص و روابط بین آن‌ها بررسی شوند. ثابت شده است که در بیشتر موارد، مون‌ها با اضافه شدن این شرایط بدیهی خواهند شد.

۱. سرآغاز

ساختارهای جبری BCK - جبرها و BCI - جبرها در سال ۱۹۶۶ توسط دو ریاضیدان ژاپنی به نام‌های ایمایی^۱ و ایزاکی^۲ به عنوان تعمیمی از منطق گزاره‌ای معرفی شده‌اند ([۴، ۷،

2010 Mathematics Subject Classification. 20N02; 03G25; 06F35

* Corresponding author

E-mails: rezaei@pnu.ac.ir, khani.mrk@gmail.com and Esfandiar.Eslami@uk.ac.ir.

عبارات و کلمات کلیدی. گروه‌وار، RM - جبر، مون (پیچشی)، گوب.

¹Imai

²Iséki

[۸]. هوا^۱ و لی^۲ در سال ۱۹۸۳ دسته‌ای وسیع‌تر از جبرهای مجرد به نام *BCH* - جبرها را معرفی نمودند ([۳]). آنها نشان دادند که کلاس *BCI* - جبرها یک زیرکلاس سره از *BCH* - جبرها می‌باشد. در سال ۱۹۸۵ لی^۳ و شی^۴ کلاس *BCI* - جبرهای *p* - نیم ساده را تعریف نمودند و ثابت کردند که این جبرها معادل با گروه‌های آبلی می‌باشند ([۱۱]). سپس محققین دیگری مانند مینگ^۵ (۱۹۸۷، [۱۲])، هوو^۶ (۱۹۹۰، [۲])، اسالم^۷ و تهیم^۸ (۱۹۹۰، [۱])، ژانگ^۹ (۱۹۹۱، [۱۹])، ژانگ و ی^{۱۰} (۱۹۹۵، [۲۰]) و کیم^{۱۱} و پارک^{۱۲} (۲۰۰۵، [۱۰]) در مقالاتی خواص این جبرها را مورد مطالعه قرار داده و نشان دادند که *BZ* - جبرهای *p* - نیم ساده با گروه‌های آبلی معادل می‌باشند. در سال ۱۹۸۶ ماندیسی^{۱۳} نشان داد که *MV* - جبرها با *BCK* - جبرهای جابجایی کراندار معادل هستند ([۱۳]). جون^{۱۴} و همکاران در سال ۱۹۹۸ *BH* - جبرها را معرفی و نتایجی روی این ساختار به دست آوردند ([۹]). یورگلکسکو^{۱۵} تعمیم‌های جدیدی از گروه‌وارها مانند مونها و گوبها را معرفی و ارتباط آنها با سایر ساختارهای جبری را مطالعه نموده است ([۵، ۶]). دیده می‌شود که همه جبرهای ذکر شده، در کلاس *RM* - جبرها قرار دارند. سپس در سال ۲۰۲۰ والندزیاک^{۱۶} *RM* - جبرها را از جنبه‌های گوناگونی مورد تحقیق و بررسی قرار داده و رابطه آنها را با مونها آبلی بررسی و ارتباط این ساختار جبری با تعدادی از جبرهای معرفی شده قدیمی و جدید را با نمودار نشان داده است ([۱۷، ۱۸]).

به منظور شناخت بیشتر ساختارهای جبری با اصول موضوعه حداقلی در این مقاله سعی شده است تا با مروری بر کارهای انجام شده قبلی با اضافه نمودن شرایط جدیدی روابط بین

¹Hu

²Li

³Lei

⁴Xi

⁵Meng

⁶Hoo

⁷Aslam

⁸Thaheem

⁹Zhang

¹⁰Ye

¹¹Kim

¹²Park

¹³Mundici

¹⁴Jun

¹⁵Iorgulescu

¹⁶Walendziak

گروه‌وارها با تعدادی از ساختارهای جبری دیگر نظیر RM - جبرها، مون‌های (پیچشی)، گوب‌ها و گروه‌های آبلی بیشتر بررسی و مطالعه شوند.

در ادامه تعدادی از خواص شناخته‌شده مهم که ممکن است در یک جبر $(X, \rightarrow, ^{-1}, 1)$ از نوع $(2, 1, 0)$ صدق کنند و همچنین تعاریف و مفاهیم مقدماتی مورد نیاز آورده شده است.

$$(X1) \text{ اگر } x \rightarrow y = 1 = y \rightarrow x \text{، آن‌گاه } x = y$$

$$(X2) \text{ } x \rightarrow x = 1$$

$$(X3) \text{ } 1 \rightarrow x = x$$

$$(X4) \text{ } x \rightarrow (y \rightarrow z) = y \rightarrow (x \rightarrow z)$$

$$(X5) \text{ اگر } y \rightarrow z = 1 \text{، آن‌گاه } (z \rightarrow x) \rightarrow (y \rightarrow x) = 1$$

$$(X6) \text{ اگر } y \rightarrow z = 1 \text{، آن‌گاه } (x \rightarrow y) \rightarrow (x \rightarrow z) = 1$$

$$(X7) \text{ } (y \rightarrow z) \rightarrow [(x \rightarrow y) \rightarrow (x \rightarrow z)] = 1$$

$$(X8) \text{ اگر } x \rightarrow y = 1 = y \rightarrow z \text{، آن‌گاه } x \rightarrow z = 1$$

$$(X9) \text{ } x \rightarrow x^{-1} = x^{-1} \rightarrow x = 1$$

$$(X10) \text{ } (x^{-1})^{-1} = x$$

$$(X11) \text{ } y \rightarrow x^{-1} = 1 \text{ اگر و فقط اگر } x^{-1} \rightarrow y = 1$$

$$(X12) \text{ } y \rightarrow x^{-1} = 1 \text{ اگر و فقط اگر } x = y$$

$$(X13) \text{ اگر } y \rightarrow x^{-1} = 1 = x \rightarrow y^{-1} \text{، آن‌گاه } x = y$$

تعریف ۱.۱. ([۵، ۶، ۱۷]) $(\bar{A})$ جبر $(X, \rightarrow)$ که در آن X مجموعه‌ای غیر تهی و $\rightarrow$ یک عمل دوتایی روی X می‌باشند، یک گروه‌وار و اگر عمل دوتایی $\rightarrow$ شرکت‌پذیر باشد، نیم گروه و اگر برای هر $x, y \in X$ داشته باشیم $x \rightarrow y = y \rightarrow x$ ، آن‌گاه آبلی نامیده می‌شود.

(ب) جبر $(X, \rightarrow, 1)$ از نوع $(2, 0)$ یک RM - جبر نامیده می‌شود هرگاه در $(X2)$ و $(X3)$ صدق کند. علاوه بر آن آبلی نامیده می‌شود هرگاه گروه‌وار آبلی باشد.

(ج) جبر $(X, \rightarrow, ^{-1}, 1)$ از نوع $(2, 1, 0)$ که در آن 1 عنصر ثابت همانی بوده (بدین معنی که $x \rightarrow 1 = 1 \rightarrow x = x$ برای هر $x \in X$) یک مون نامیده می‌شود هرگاه در $(X9)$ صدق کند و اگر در $(X10)$ هم صدق کند پیچشی نامیده می‌شود.

(د) جبر مون که در خاصیت شرکت‌پذیری صدق کند، یک گروه نامیده می‌شود.

(ه) جبر $(X, \rightarrow, ^{-1}, 1)$ از نوع $(2, 1, 0)$ یک گوب نامیده می‌شود هرگاه 1 عنصر همانی بوده و $(X11)$ و $(X12)$ نیز برقرار باشند.

گزاره ۲.۱. ([۱۷]) جبر $(X, \rightarrow, ^{-1}, ۱)$ از نوع $(۲, ۱, ۰)$ یک گوب است اگر و فقط اگر یک مون پیچشی صادق در شرط زیر باشد.
 اگر $(X۱۴)$ $x \rightarrow y = ۱$ ، آنگاه $x = y^{-۱}$.

گزاره ۳.۱. ([۱۵]) اگر $(X, \rightarrow, ۱)$ یک RM - جبر آبلی باشد، آنگاه ۱ عنصر همانی است.

قضیه ۴.۱. ([۱۵]) اگر $(X, \rightarrow, ۱)$ یک RM - جبر و عمل دوتایی $\rightarrow$ شرکت پذیر باشد، آنگاه جبر $(X, \rightarrow, ^{-1}, ۱)$ از نوع $(۲, ۱, ۰)$ یک گروه است که در آن برای هر $x \in X$ ، داریم $x^{-۱} = x$.

ملاحظه ۵.۱. هر گروه یک گوب است. در مثال بعدی دیده می شود که در حالت کلی ممکن است عکس آن برقرار نباشد.

مثال ۶.۱. مجموعه $X = \{a, b, ۱\}$ همراه با عمل دوتایی $\rightarrow$ تعریف شده در جدول کیلی (۶) با $a^{-۱} = a$ ، $b^{-۱} = b$ و $۱^{-۱} = ۱$ را در نظر می گیریم.

جدول ۱: جدول کیلی عمل دوتایی $\rightarrow$.

$\rightarrow$	a	b	۱
a	۱	a	a
b	b	۱	b
۱	a	b	۱

در این صورت $(X, \rightarrow, ^{-1}, ۱)$ یک گوب می باشد. از طرفی چون $\rightarrow$ شرکت پذیر نمی باشد، پس گروه نیست، زیرا

$$a \rightarrow (b \rightarrow a) = a \rightarrow b = a \neq ۱ = a \rightarrow a = (a \rightarrow b) \rightarrow a.$$

۲. نتایج روی مونها و گوبها

در این بخش سعی خواهد شد با اضافه نمودن شرایطی به ساختار جبری $(X, \rightarrow, ^{-1}, ۱)$ از نوع $(۲, ۱, ۰)$ نتایج و خواص بیشتری به دست آوریم. در ادامه انواع شرایط متفاوتی که ممکن است برای جبری از نوع $(۲, ۰)$ صادق باشند، آورده شده است.

$$(X۱۵) \text{ اگر } x \rightarrow y = ۱ \text{، آنگاه } x = y$$

$$\begin{aligned}
 (X16) \quad & \text{اگر } x \rightarrow 1 = 1 \text{، آنگاه } x = 1 \\
 (X17) \quad & x \rightarrow [(x \rightarrow 1) \rightarrow 1] = 1 \\
 (X18) \quad & x = (x \rightarrow 1) \rightarrow 1 \\
 (X19) \quad & (x \rightarrow 1) \rightarrow y = (y \rightarrow 1) \rightarrow x \\
 (X20) \quad & x \rightarrow (y \rightarrow z) = (z \rightarrow x) \rightarrow y \\
 (X21) \quad & x \rightarrow (y \rightarrow z) = z \rightarrow (x \rightarrow y) \\
 (X22) \quad & x \rightarrow (y \rightarrow x) = y \rightarrow (x \rightarrow y) \\
 (X23) \quad & (y \rightarrow x) \rightarrow x = y \rightarrow (x \rightarrow x) \\
 (X24) \quad & x \rightarrow 1 = 1 \\
 (X25) \quad & x \rightarrow (y \rightarrow x) = 1 \\
 (X26) \quad & x \rightarrow (y \rightarrow z) = (x \rightarrow y) \rightarrow (x \rightarrow z) \\
 (X27) \quad & (x \rightarrow y) \rightarrow z = (x \rightarrow z) \rightarrow (y \rightarrow z) \\
 (X28) \quad & x \rightarrow (x \rightarrow y) = y \rightarrow (y \rightarrow x) \\
 (X29) \quad & (x \rightarrow y) \rightarrow x = x
 \end{aligned}$$

در واقع (X18) و (X19) در مرجع [۶] به ترتیب با (DN) (نقیض دوگانه، نفی نفی، وارون وارون) و ($pDNeg2$) (در حالت آبدلی) نمایش داده شده‌اند.

لم ۱.۲. اگر $(X, \rightarrow, 1)$ جبری از نوع $(2, 0)$ باشد، آنگاه

(آ) از (X3) و (X19)، (X18) نتیجه می‌شود،

(ب) از (X3) و (X18)، (X16) نتیجه می‌شود،

(ج) اگر (X1)، (X2)، (X5) و (X16) برقرار باشند، آنگاه (X15) نیز برقرار است،

(د) اگر (X15) و (X17) برقرار باشند، آنگاه (X18) نیز برقرار است،

(ه) اگر (X2)، (X4) و (X18) برقرار باشند، آنگاه (X15) نیز برقرار است،

(و) اگر (X15) برقرار باشد، آنگاه (X1)، (X6) و (X5) نیز برقرار هستند.

(ز) اگر آبدلی باشد، آنگاه (X4) و (X20) معادل هم می‌باشند.

(ح) اگر آبدلی باشد، آنگاه (X4) و (X21) معادل هم می‌باشند.

(ط) اگر آبدلی باشد، آنگاه (X20) و (X21) معادل هم می‌باشند.

اثبات. (آ) - (و) به [۱۷] لم ۱.۳ مراجعه شود.

(ز) فرض کنیم $(X, \rightarrow, 1)$ آبدلی بوده و در (X4) صدق کند. در نتیجه برای هر $x, y, z \in X$

داریم

$$\begin{aligned}
 x \rightarrow (y \rightarrow z) &= x \rightarrow (z \rightarrow y) \\
 &= z \rightarrow (x \rightarrow y) \\
 &= z \rightarrow (y \rightarrow x) \\
 &= y \rightarrow (z \rightarrow x) \\
 &= (z \rightarrow x) \rightarrow y.
 \end{aligned}$$

بنابراین $(X20)$ برقرار است. برعکس، فرض کنیم گروهوار آبلی $(X, \rightarrow, 1)$ در $(X20)$ صدق کند. در این صورت

$$x \rightarrow (y \rightarrow z) = (z \rightarrow x) \rightarrow y = y \rightarrow (z \rightarrow x) = y \rightarrow (x \rightarrow z).$$

پس، $(X4)$ برقرار است.

(ج) فرض کنیم $(X, \rightarrow, 1)$ آبلی بوده و در $(X4)$ صدق کند. در نتیجه برای هر $x, y, z \in X$ داریم

$$\begin{aligned}
 x \rightarrow (y \rightarrow z) &= y \rightarrow (x \rightarrow z) \\
 &= y \rightarrow (z \rightarrow x) \\
 &= z \rightarrow (y \rightarrow x) \\
 &= z \rightarrow (x \rightarrow y).
 \end{aligned}$$

بنابراین $(X21)$ برقرار است. برعکس، فرض کنیم گروهوار آبلی $(X, \rightarrow, 1)$ در $(X21)$ صدق کند. در این صورت

$$\begin{aligned}
 x \rightarrow (y \rightarrow z) &= z \rightarrow (x \rightarrow y) \\
 &= z \rightarrow (y \rightarrow x) \\
 &= x \rightarrow (z \rightarrow y) \\
 &= y \rightarrow (x \rightarrow z).
 \end{aligned}$$

پس، $(X4)$ برقرار است.

(ط) بنابه (ز) و (ح) برقرار است.

□

در مثال زیر نشان داده شده است که آیلی بودن در (ز) - (ط) لم ۱.۲ الزامی است.

مثال ۲.۲. ([۱۵]) مجموعه اعداد حقیقی $\mathbb{R}$ را در نظر گرفته و عمل دوتایی $\rightarrow$ را روی

$\mathbb{R} \setminus \{0\}$ به صورت زیر تعریف می‌کنیم. برای هر $x, y \in \mathbb{R} \setminus \{0\}$

$$x \rightarrow y = \frac{y}{x}.$$

در این صورت $(1, \rightarrow, \mathbb{R} \setminus \{0\})$ یک RM - جبر است. دیده می‌شود که آیلی نیست و در $(X4)$ صدق می‌کند، ولی $(X20)$ و $(X21)$ برقرار نمی‌باشند، زیرا به طور مثال اگر قرار دهیم

$$x := 2, y := 5, z := 4 \text{ داریم}$$

$$2 \rightarrow (5 \rightarrow 4) = 2 \rightarrow \frac{4}{5} = \frac{\frac{4}{5}}{2} = \frac{4}{10} \neq 10 = \frac{20}{2} = \frac{2}{4} \rightarrow 5 = (4 \rightarrow 2) \rightarrow 5.$$

پس، $(X20)$ برقرار نیست. همچنین،

$$2 \rightarrow (5 \rightarrow 4) = \frac{4}{10} \neq \frac{5}{8} = \frac{5}{2} \rightarrow 4 = 4 \rightarrow \frac{5}{2} = 4 \rightarrow (2 \rightarrow 5).$$

بنابراین در $(X21)$ نیز صدق نمی‌کند.

در مرجع [۱۶]، با ارائه مثال‌هایی نشان داده شده است که در یک گروه وار $(X, \rightarrow)$ خاصیت شرکت‌پذیری، $(X20)$ و $(X21)$ مستقل از هم می‌باشند. اما اگر RM - جبر باشد، ثابت شده است که $(X20)$ و $(X21)$ با هم معادل می‌باشند. همچنین نشان داده شده است که فقط گروه بدیهی در $(X22)$ صدق می‌کند.

گزاره ۳.۲. فرض کنیم $(X, \rightarrow, 1)$ یک جبر مون باشد. در این صورت برای هر $x, y \in X$ داریم:

(آ) اگر $(X20)$ برقرار باشد، آنگاه $y = x \rightarrow (y \rightarrow x^{-1}) = x \rightarrow (y \rightarrow x) = x^{-1} \rightarrow (y \rightarrow x)$

(ب) اگر $(X21)$ برقرار باشد، آنگاه $y = x \rightarrow (x^{-1} \rightarrow y) = x \rightarrow (x \rightarrow y) = x^{-1} \rightarrow (x \rightarrow y)$

(ج) اگر $(X22)$ برقرار باشد، آنگاه $x^{-1} = x$

(د) اگر $(X23)$ برقرار باشد، آنگاه $|X| = 1$

(ه) اگر $(X24)$ برقرار باشد، آنگاه $|X| = 1$

- (و) اگر $(X25)$ برقرار باشد، آنگاه $|X| = 1$ ،
 (ز) اگر $(X26)$ برقرار باشد، آنگاه $|X| = 1$ ،
 (ح) اگر $(X27)$ برقرار باشد، آنگاه $|X| = 1$ ،
 (ط) اگر $(X28)$ برقرار باشد، آنگاه $x^{-1} = x$.

اثبات. (آ) فرض کنیم $x, y \in X$. در $(X20)$ قرار می‌دهیم $x := z$. داریم

$$x^{-1} \rightarrow (y \rightarrow x) = (x \rightarrow x^{-1}) \rightarrow y = 1 \rightarrow y = y.$$

از طرف دیگر دیده می‌شود

$$x \rightarrow (y \rightarrow x^{-1}) = (x^{-1} \rightarrow x) \rightarrow y = 1 \rightarrow y = y.$$

بنابراین (آ) برقرار است.

(ب) در $(X21)$ قرار می‌دهیم $y := z$ و $x := y$. داریم

$$x \rightarrow (x^{-1} \rightarrow y) = y \rightarrow (x \rightarrow x^{-1}) = y \rightarrow 1 = y.$$

از طرف دیگر

$$x^{-1} \rightarrow (x \rightarrow y) = y \rightarrow (x^{-1} \rightarrow x) = y \rightarrow 1 = y.$$

در نتیجه (ب) برقرار است.

(ج) فرض کنیم $x \in X$. با به‌کاربردن $(X22)$ داریم

$$x = x \rightarrow 1 = x \rightarrow (x^{-1} \rightarrow x) = x^{-1} \rightarrow (x \rightarrow x^{-1}) = x^{-1} \rightarrow 1 = x^{-1}.$$

(د) برای هر $x \in X$ داده شده، در $(X23)$ قرار می‌دهیم $y := x^{-1}$. در این صورت

$$x = 1 \rightarrow x = (x^{-1} \rightarrow x) \rightarrow x = x^{-1} \rightarrow (x \rightarrow x).$$

حال قرار می‌دهیم $x := 1$. در نتیجه

$$1 = x^{-1} \rightarrow (1 \rightarrow 1) = x^{-1} \rightarrow 1 = x^{-1}.$$

از طرف دیگر داریم

$$x = 1 \rightarrow x = x^{-1} \rightarrow x = 1.$$

پس، X یک مجموعه تک عضوی می‌باشد.

(ه) فرض کنیم $(X24)$ برقرار باشد. بنابه $(X9)$ داریم $x = x \rightarrow 1 \rightarrow 1 = x \rightarrow 1 = 1$. در نتیجه $|X| = 1$.

(و) کافی است در $(X25)$ قرار دهیم $x^{-1} := y$. پس،

$$x \rightarrow (x^{-1} \rightarrow x) = x \rightarrow 1 = 1.$$

حال بنابه (ح)، مجموعه X تک عضوی می‌باشد.

(ز) کافی است در $(X26)$ قرار دهیم $y := x^{-1}$ و $z = 1$. در نتیجه

$$1 = x \rightarrow x^{-1} = x \rightarrow (x^{-1} \rightarrow 1) = (x \rightarrow x^{-1}) \rightarrow (x \rightarrow 1) = 1 \rightarrow x = x.$$

پس، X یک مجموعه تک عضوی می‌باشد.

(ح) مانند اثبات (ز) می‌باشد.

(ط) برای $x \in X$ داده شده قرار می‌دهیم $x^{-1} := y$. بنابراین

$$x = x \rightarrow 1 = x \rightarrow (x \rightarrow x^{-1}) = x^{-1} \rightarrow (x^{-1} \rightarrow x) = x^{-1} \rightarrow 1 = x^{-1}.$$

پس، (ط) نیز برقرار است. $\square$

قضیه ۴.۲. فرض کنیم $(X, \rightarrow, 1)$ یک مون صادق در $(X20)$ باشد. در این صورت

$(X, \rightarrow, 1)$ یک گوب است.

اثبات. فرض کنیم $(X, \rightarrow, 1)$ یک مون و داشته باشیم $1 = x^{-1} \rightarrow y$. با به‌کاربردن

$(X20)$ داریم

$$x^{-1} \rightarrow y = 1 \rightarrow (x^{-1} \rightarrow y) = (y \rightarrow 1) \rightarrow x^{-1} = y \rightarrow x^{-1} = 1.$$

به‌طور مشابه عکس آن اثبات می‌شود. پس، $(X11)$ برقرار است. ادعا می‌کنیم که در $(X12)$

صدق می‌کند. چون

$$x = x \rightarrow 1 = x \rightarrow (y \rightarrow x^{-1}) = (x \rightarrow x^{-1}) \rightarrow y = 1 \rightarrow y = y.$$

حال اگر $x = y$ ، آن‌گاه $x \rightarrow x^{-1} = 1$. در نتیجه $(X, \rightarrow, 1)$ یک گوب است. $\square$

قضیه ۵.۲. فرض کنیم $(X, \rightarrow, 1)$ یک مون صادق در $(X21)$ باشد. در این صورت

$(X, \rightarrow, 1)$ یک گوب است.

□ اثبات. مشابه اثبات قضیه ۴.۲ می باشد که از ارائه آن صرف نظر می کنیم.

۳. نتیجه گیری

در این مقاله، در ادامه کارهای انجام شده قبلی در [۵، ۶، ۱۵، ۱۷] شرایطی به گروه وارها، RM - جبرها، مونها و گوپها اضافه شده و نتایج بیشتری روی این ساختارهای جبری به دست آمده است. دیده شد که اگر بعضی از این شرایط شناخته شده را به یک مون اضافه نمائیم بدیهی خواهد شد. در آینده می توان این نتایج را روی سایر ساختارهای جبری دیگر از نوع $(\mathcal{M}, 0)$ نظیر GE - جبرها، UP - جبرها، BN - جبرها، BRK - جبرها و ... بررسی و مطالعه نمود. علاوه بر آن می توان مونها و گوپهای فازی را تعریف و خواص آنها را به دست آورد.

تشکر و قدردانی

از داوران محترم که نظرات ارزشمندشان باعث ارتقاء این مقاله شد صمیمانه تقدیر و تشکر می شود.

پیروی از اصول اخلاق پژوهش

اصول اخلاقی تماماً در این مقاله رعایت شده است. شرکت کنندگان اجازه داشتند هر زمان که مایل بودند از پژوهش خارج شوند. همچنین همه شرکت کنندگان در جریان روند پژوهش بودند. اطلاعات آنها محرمانه نگه داشته شد.

حامی مالی

این تحقیق هیچ گونه کمک مالی از سازمان های تامین مالی در بخشهای عمومی، تجاری یا غیر انتفاعی دریافت نکرده است.

مشارکت نویسندگان

تمام نویسندگان در طراحی، اجرا و نگارش همه بخش های پژوهش حاضر مشارکت داشتند.

تعارض منافع

بنابر اظهار نویسندگان این مقاله تعارض منافع ندارد.

مراجع

- [1] Aslam, M. and Thaheem, A. B. (1991), A note on p -semisimple BCI -algebras, *Math. Jpn.* 36, 39–45.
- [2] Hoo, C. S. (1990). Closed ideals and p -semisimple BCI -algebras, *Math. Jpn.*, 35, 1103–1112.
- [3] Hu, Q. H. and Li, X. (1983). On BCH-algebras, *Math. Semin. Notes*, 11, 313–320.
- [4] Imai Y. and Iséki, K. (1966). On axiom systems of propositional calculi, XIV Proc. Japan Acad., 4, 19–22.
- [5] Iorgulescu, A. (2018). Implicative-groups versus groups and generalizations, *Matrix Rom, Bucuresti*.
- [6] Iorgulescu, A., (2016). New generalizations of BCI, BCK and Hilbert algebras-Part I, *J. Mult.-Valued Logic Soft Comput.*, 27, 252–406.
- [7] Iséki, K. (1980). On BCI-algebras, *Math. Sem. Notes Kobe Univ.*, 8, 125–130.
- [8] Iséki, K. (1966). An algebra related with propositional calculus, XIV Proc. Japan Acad., 42, 26–29.
- [9] Jun, Y. B., Roh, E. H. and Kim, H. S. (1998). On BH-algebras, *Sci. Math. Jpn.*, 1, 347–354.
- [10] Kim, H. S. and Park, H. G. (2005), On 0-commutative B -algebras, *Math. Jpn.*, 18, 31–36.
- [11] Lei, T. and Xi, C. (1985), p -radical in BCI -algebras, *Math. Jpn.* 30, 511–517.
- [12] Meng, D. J. (1987), BCI -algebras and abelian groups, *Math. Jpn.* 32, 693–696.
- [13] Mundici, D. (1986). MV-algebras are categorically equivalent to bounded commutative BCK-algebras, *Math. Jpn.*, 31, 889–894.
- [14] Nanda, S. and Das, N. R. (2010). *Fuzzy mathematical concepts*, Alpha Science International Ltd. Oxford, U.K.
- [15] Rezaei, A. (2024). On RM-algebras with an additional condition, *J. Mahani Math. Res.*, 13 (3), 1–12.
- [16] Rezaei, A. (2024). Flexible RM-algebras, *J. algebr. hyperstrucres log*, In press.
- [17] Walendziak, A. (2020). RM-Algebras and commutative moons, *Int. Electron. J. Algebra*, 29, 95–106.
- [18] Walendziak, A. (2020). Some generalizations of p -semisimple BCI-algebras and groups, *Soft Comput.*, 24, 12781–12787.
- [19] Zhang, Q. (1991), Some other characterizations of p -semisimple BCI -algebras, *Math. Jpn.*, 36, 815–817.
- [20] Zhang, Q. and Ye, R. (1995), BZ -algebra and group, *J. Math. Phys. Sci.*, 29, 223–233.